

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

308 פ' ע'פ'ת ית'ו ת'ע'ח"ח נ'ה ז' ע'ל'יון 308

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: גירותו של יתרו

אומות העולם, ובזמן הגאולה יושלמו כל הבירורים וממילא לא יהיה מקום לגיורי גויים.

נשאלת השאלה: אם ככה, איך יכול להיות ששלמה המלך גייר את בת פרעה והתחתן איתה? הרי אם לא מקבלים גרים בימי שלמה, אז למה הוא קיבל את בת פרעה?!

אומר הרמב"ם (פרק י"ג מהלכות איסורי ביאה הלכה י"ד), כל הסיבה שלא מקבלים גרים בימי שלמה, כיוון שהיו אלה שרוצים הטבות, אבל אם היה אחד שהמעמד שלו טוב - ברוך ה' מצבו הכלכלי שלו איתן, אין לו צורך לקבל את ההטבות... הוא משתכר בכסף רב...

יוצא אם כן, שאם הוא לא צריך את זה, אז ממילא הגירות שלו היא גיור אמת...

לבת פרעה לא הייתה בעיה כלכלית, היא התגיירה כי רצתה להתגייר. היא לא צריכה את כל ההטבות בפרט שאביה מלך - לכן קיבלה שלמה ואף נישא לה.

כעת נבין מדוע מזכירה התורה - וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ לֵהֲנֹחַן מִדִּין... לומר לך, יתרו היה במצב כלכלי טוב, הוא לא בא להידיבק בעם ישראל, כיון ששמע שלעם ישראל יש רכוש רב... הוא היה כהן מדין, ולכמרים שם לא חסר כסף, יש להם הכול בשפע, אז זאת הייתה גירות אמת ולכן התורה אומרת שהיה לכהן מדין.

מספרים, היה איזה כומר אחד, שרצה לנסוע לשבועיים חופש... אבל הוא לא רצה לסגור את העסק... חבל זה מכניס כל יום ראשון, כמה אלפי יורו..."

הוא חשב לעצמו, שאם הוא יכניס במקומו כומר אחר, זה יגנוב לו את כל "הלקוחות"... הפתרון הכי טוב קבע הוא: "אני יביא את הרב של היהודים!" אמר ועשה.

הוא קרא לרב, והתחיל להסביר לו איך העסק עובד: "תקשיב, כל יום ראשון באים להתפלל פה... הם מתוודעים על כל החטאים שעשו... ואני גובה כסף..."

"ואיך אדע כמה לחייב על כל עבירה?" - שאל הרב בתמימות

חיך הכומר ואמר: "אל דאגה - אני ייתן לך תעריפון עבירות... ואם לא תמצא את העבירה שם, תתקשר אליי, אני יתמחר לך... לפעמים יש "יצירות חדשות" של מופיעות בתעריפון..."

הכומר נותן לו את המפתחות של החדר וטס בלב שקט לחופשה...

"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ לֵהֲנֹחַן מִדִּין חֲתָן מֹשֶׁה". וכתב רש"י: מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

שואלים המפרשים, מה ענין להזכיר שיתרו היה "כהן מדין"? והרי למדנו בבא מציעא (נח:): שאסור להזכיר לגר או לחוזר בתשובה את עוונותיו הראשונים, ויש בזה משום אונאת דברים? מדוע אם כן, צריך להזכיר לו שהוא היה כהן במדין?

בספר שארית יעקב מבאר: הגמרא במסכת יבמות (כד:): אומרת: אין מקבלין גרים לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה.

מה הסיבה שבימי דוד ובימי שלמה לא קיבלו גרים?

אומרים רבותינו, משום שבימי דוד הרבה התגיירו מהפחד שפחדו מעם ישראל... דוד ערך מלחמות ונצח בהם, משום כך רצו כולם להתגייר. כמו שנאמר במגילת אסתר (פרק ה, ז): "...וַיִּרְבּוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיּוֹדִים כִּי נָפַל פֶּחַד הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם". הם התייחדו, לא מתוך זה שכבר הגיעו להכרה שהקב"ה ברא את העולם ועם ישראל הוא העם הנבחר וארץ ישראל היא הארץ המובטחת, אלא בגלל שפחדו מהיהודים - ראו את הכוח שיש ליהודים, פחדו מהם והתגיירו, זה בימי דוד.

בימי שלמה לא היו מלחמות - וַתִּשְׁקֵט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה. הזמן היפה ביותר שהיה לעם ישראל ולכן אנשים באו להתגייר. לא מתוך הכרה בהקב"ה אלא משום שעם ישראל היה במצב הכי טוב שלו - ברום המעלה... ולכן לא מקבלים גרים בימי שלמה כיון שזה לא מוכח שאלו גרי צדק, שבאמת באו מתוך אמונה בהקב"ה...

הם התגיירו, כיון שהם רצו בשפה שלנו היום: 'סל קליטה' - ברוך ה' עם ישראל במצב טוב, אפשר לקבל דיור ציבורי, רכב, מוצרי חשמל וכו' - לכן לא קיבלו גרים גם בימי שלמה.

מאותו טעם אומרת הגמרא שאין מקבלים גרים לימות המשיח, בזמן הגאולה, כאשר יתגלה לעין כל המעמד המיוחד והנעלה של עם ישראל, ודאי שכל הגויים ירצו להתגייר כדי להסתופף בנחלת ה' וליהנות מן השפע הרוחני והגשמי הרב שיהיה מתנת חלקו של עם ישראל, אבל אז מבוקשם לא ינתן להם.

בספרי הקבלה (מגיד מישרים; ארבע מאות שקל כסף) מובא טעם נוסף מדוע אין מקבלים גרים לימות המשיח, שכן כל ענין הגרים הוא: בירור וגאולת ניצוצות קדושים שנפלו בין

הרב ניכנס לחדר ביום ראשון על הבוקר, שמונה וחצי, הנה מגיע פציינט ראשון: "כן.. מה יש לך לספר?" - שואל הרב מאחרי הפרגוד.

"תראה... יום שישי רח"ל, ראיתי אישה ברחוב... שמתי את היד על הארנק... וסחבתי לה אותו, בלי שתרגיש... לא נעים, סחבתי לה מכה-מכה, אני באמת מרגיש לא נעים... אני מוכן לתרום, אם תכפר לי העוון הזה... כמה זה עולה?"

הרב מסתכל בתעריפון... "גניבת ארנק=500 יורו"

טוב... אין לי ברירה... קח!

שואל אותו הרב: "תגיד... אתה רגיל לגנוב? זה דבר שקורה לך כל פעם... או שזה חד פעמי?"

מתוודה האיש: "אף אחד לא שומע... כן... כל שבוע זה קורה לפחות פעמיים... יום שישי הייתה מכה-מכה... אבל לא תמיד..."

הרב הציע לו עיסקה: "תשמע, אני מוכן לעשות איתך דיל... במקום שתשלם 100 על גניבה קטנה, ו-500 על גניבה גדולה... אני אמכור לך כרטיסיה, עם עשרים ניקובים... כל פעם שתגנוב, תעשה חור... במקום לשלם לי 3000 יורו... אני יעשה לך הנחה 1500 יורו... מה אתה אומר?"

"נשמע רעיון מצויני!" קפץ האיש מהתלהבות ספר 1500 יורו, ונתן לרב...

אחריו, נכנס עוד פציינט... "שמע, עשיתי כך וכך"... וכך מכר הרב עשרות כרטיסיות לכל שואל במחירים מזולים...

לאחר שבועיים חוזר הכומר... מחפש לכסות את ההוצאות של החופשה... מתיישב על הכיסא... אף פציינט לא ניכנס!

נכנס לכנסייה... הוא קולט את הגנב ניגש אליו ושואל: "מה איתך? הרי אתה גנב... מה קרה לא באת היום להתוודות?"

"אדוני, אני מסודר לשנה הקרובה! היהודי מכר לי כרטיסיה... אני לא מפסיק לנקב!"

אמר הכומר לעצמו - לא רציתי להכניס כומר, כי חשבת שייקח לי את המשרה... בא היהודי וגנב לי את העבירות לחמש שנים קדימה!...

הגאון רבי שלמה קלוגר בספרו חכמת התורה אומר תירוצו אחר, שמטעם זה רש"י מציין גם קריעת ים סוף וגם מלחמת עמלק, כי היה צד לומר שהזמן של עם ישראל שיצאו ממצרים הם בבחינת זמנו של דוד המלך, שכל העולם כולו מפחד מהם ממילא הגירות היא לא גירות אמת. אולם כאשר בא עמלק וקירר את האמבטיה הוא הוכיח כי אומות העולם אינם מפחדים מהם, ממילא אין זה זמן הדומה לזמנו של דוד המלך ולכן אפשר לבוא ולהתגייר.

אבל ניתן לומר הסבר נוסף: "מה שמועה שמע ובה? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". שהדגש הוא על "קריעת ים סוף", וזאת משום, שחשב יתרו שלא שייך להתגייר שכן עם ישראל ואומות העולם שונים במהותם ובטבעם (עד כדי כך שהחתם סופר בחידושו לעבודה זרה דף ל"א כתוב שלא ניתן להסיק ממשקנות רפואיות שנעשו על גופו של הגוי, לענין גופו של היהודי). וכמו שמצינו במדרש תלפיות שיש הבדל בין מספר השיניים של היהודי למספר השיניים של גוי, שלייהודי יש שלושים ושתיים שיניים לעומת הגוי שיש לו רק ל"א. והביאו לזה רמז, ולב"ן שיניים מחלב, וכל ערל ל"א יאכל בו, ואמרו פעם לפרש מה שאומרים בהגדה: אף אתה הקהה את שיניו, כיון שכפר הרי אינו יהודי לכן עוקרים לו את השן הנותר.

ממילא אין באפשרותו של הגוי לשנות טבעו ולהיפך ליהודי ומה שייך להתגייר?! אולם כשראה את קריעת ים סוף, וראה כי בכח הטבע להשתנות, הבין שגם בכח הגוי אם התגייר, ישתנה טבעו לאחר. ועל כך נאמר: "גר שנתגייר כקטן שנולד דמי" (יבמות כב). וכן אמרו (יבמות כג). "לכי מגיירא גופא אחרינא הוא".

תפילה לשבת פרשת יתרו:

מנהג רבותינו הקדושים לומר בעת פתיחת הארון אחר אמירת "ברוך שמייה" נוסח קבלה זו בחג השבועות ובשבתות יתרו ואתחנן (מובא בליקוטי צב"ל):

הריני מקבל עלי קבלת התורה הקדושה שנתנה לנו בהר סיני על ידי משה רבינו עליו השלום, והריני מקבלה מחדש קבלה גמורה וחלוטה, וקבלה זו בכל ליבי ומאודי ונפשי, וקבלה זו בלי שום אונס והכרח כלל, וקבלה זו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, וקבלה זו עלי ועל זרעי ועל זרע זרעי עד סוף כל הדורות, וקבלה זו על דעת רבי שמעון בר יוחאי הקדוש, ועל דעת רבי אלעזר בנו, ועל דעת יותם בן עוזיה, ועל דעת רבי יצחק לוריא אשכנזי הקדוש, ועל כל דעת רבינו ישראל בעל שם טוב הקדוש, ועל כל אבותינו הקדושים, ופי כפיהם והודעתי כהודעתם והריני סומך עליהם דרך כלל ופרט, בכלל כל ישראל הכשרים אמן נצח סלה ועד.

קו השיעורים "להתענג בתענוגים"

0772618021

לשמיעת שיעורים על פרשת יתרו הקש: 1,2,5

"שמעו ותחי נפשכם"

מעלת אכילת אתרוג ביום ט"ו בשבט:

בספר קדושת היהודי מובא בשם היהודי הקדוש מפשיסחא, שמי שיאכל אתרוג בט"ו בשבט יזכה להשלים שנתו.

ובספר יפה ללב (ח"ב סי' תרס"ד) כתב, שמנהגם לעשות מרקחת מהאתרוג שבירכו עליו בסוכות, ולהעלותו על השולחן בליל ט"ו בשבט, שיברכו עליו מאנשי הבית איש או אשה, ומה גם אם היא הרה ללדת, שאומרים שהוא סגולה שתלד בריוח ולא בצער, ויצא הולד בר קיימא, לחיים טובים ולשלום, כשאוכלת ממנו באותה שעה.

ונראה לבאר מדוע על ידי אכילת אתרוג ביום ט"ו בשבט זוכה להשלים שנתו, כיון שאתרוג ראשי תיבות: "אל תביאני רגל גאוה" והיינו על אף שהוא "פרי עץ הדר" אינו בא לידי גאוה, ומחנך אותנו לענוה ובעלי ענוה זוכים לאריכות ימים. כדאיתא בתמיד (לב), שאל אלכסנדר מוקדון את חכמי ישראל, מה יעביד איניש ויחיה? אמרו לו, ימית את עצמו. ופירש רש"י: ישפיל את עצמו. וכן מובא בסנהדרין (יד. וצב.), לעולם הוי קביל וקים. ופירש רש"י: הוי עניו ותחיה.